

FULL INFORMATIU

SOCIETAT CATALANA D'EGIPTOLOGIA

Afluent del Nilus - Número 23 / 2001

COL·LABORACIONS DELS SOCIS

JEAN-PHILIPPE LAUER

7 de maig de 1902 - 15 de maig de 2001

Monsieur Lauer, com el coneixia tothom a Saqqara, ja no tornarà físicament a passejar-se mai més per l'indret que el seu il·lustre predecessor Imhotep va edificar en memòria del rei Djesert, ara fa més de 4600 anys.

Monsieur Lauer ens ha deixat. Se n'ha anat sense haver pogut veure acomplert el seu somni: la creació d'un museu que fes més comprensible per a tothom el complex funerari creat per Imhotep. Gràcies a la tenacitat de Jean-Philippe Lauer, avui podem gaudir d'aquestes belles restes arqueològiques. Amb gran paciència, va aplicar a tot el monument funerari la tècnica anomenada "anastilosi", és a dir, la recol·locació al lloc originari dels diferents elements arquitectònics identificats. Any rere any, primer sobre paper i, després, sobre el mateix monument, Lauer va restituir els milers de blocs de pedra

calcària que conformaven l'extens complex funerari, fins que el va deixar com avui dia el podem contemplar.

J.-Ph. Lauer, amb 24 anys d'edat, va arribar a Egipte a finals de novembre de 1926, amb un contracte a la butxaca per a 8 mesos de treball, per ajudar com a arquitecte l'arqueòleg anglès Cecil M. Firth, director de les excavacions a Saqqara, que desde feia dos anys desenrunava el complex monumental edificat per al rei Djesert. Des del primer moment, aquell 2 de desembre de

1926, quan va agafar el tren a El Caire per traslladar-se a la propera població de Badrachein, Lauer va quedar completament fascinat per la visió d'aquell increïble paisatge. Pel camí, des de l'estació de Badrachein fins al jaciment de Saqqara, Lauer cada vegada se sorprendia més: primer va creuar les runes de l'antiga Memfis i va veure per primera vegada els dos colossos de Ramesses II, protegits per l'ombra de les palmeres. Més enllà, tocant al camí i emergint de les aigües de la inundació, sobresortien els vestigis del gran temple de Ptah. Les aigües del Nil començaven a retirar-se després de unes quantes setmanes d'i-

FULL INFORMATIU

Coordinació: Maite Mascort i Jaume Vivó

Disseny i Maquetació: Jaume Vivó

nundació, i deixaven pas a la terra negra fertilitzadora, a la incipient vegetació i a les grans extensions de palmeres. Com ell mateix molt sovint ha explicat, es va trobar amb un paisatge que no havia canviat gens des de l'època dels antics egipcis, com testimonien les nombroses decoracions de les tombes mil·lenàries. Finalment, com un retall a l'horitzó i per sobre del gran palmerar, en una elevació de sorra daurada, Lauer va entreveure la silueta de la piràmide graonada de Djesert.

Des d'aquell moment, Jean-Philippe Lauer no ha parat mai de pensar i de treballar per rescatar de l'oblit l'imponent complex funerari ideat per Imhotep, el primer arquitecte conegut de la història. Dels 75 anys que va dedicar del tot a Saqqara, només en va estar allunyat durant 2 períodes i per força major: durant la guerra, entre el 39 i el 45, i pel conflicte polític del canal de Suez, del 56 al 59.

Se'ns farà estrany no poder veure'l mai més caminat entre les pedres de Saqqara, encara que puc dir que he estat un dels milers d'afavorits que vam compartir moments entranyables i inolvidables amb Monsieur Lauer (vegeu FULL INFORMATIU núm. 2 (1996), pàgs. 10-11). He fet servir la paraula "milers" perquè M. Lauer, en la seva llarga vida, sempre va ser una persona accessible per a tothom que l'anava a veure. Malgrat que sempre estava ocupat i preocupat pel futur del seu projecte, era alegre

i tenia un gran sentit de l'humor, possiblement heretat del seu predecessor a Saqqara, Mr. Cecil Firth, del qual sempre li agradava recordar velles anècdotes. Una vegada va explicar que Mr. Firth acompanyava una turista entusiasmada pels monuments de Saqqara, i que, quan ell va explicar-li que el complex de Djesert es podia situar al voltant de l'any 2800, l'entusiasmada turista li va preguntar si d'abans o de després de Jesucrist. Firth, sense pensar-s'ho dues vegades, va respondre: "Oh, estimada senyora, és tan antic aquest monument, que no ho podem saber amb certesa".

Com el mateix Lauer havia comentat en alguna ocasió, segurament en aquests moments ja té totes les respostes a la infinitat de preguntes que

durant més de 75 anys es va fer. Esperem que Imhotep en persona, l'arquitecte d'en Djesert, li pot explicar ara, amb claredat absoluta, el que a Jean-Philippe Lauer el va mantenir fascinantment unit a Saqqara durant tants i tants d'anys. Segur, però, que, des del Més Enllà, continuarà preocupat pel destí de la seva obra, ara que ell no pot ocupar-se'n. Tan sols ell sap el que li va costar mantenir intacte, dia a dia, l'esperit d'aquest importantíssima creació. I com va haver de lluitar contra els interessos comercials i polítics, que podien afectar de ple el seu immens projecte de restitució del monument aixecat a la memòria del rei Djesert. Tot i així, Lauer, amb tenacitat, sense defallir mai i amb escassos mitjans, atenia els nombrosos visitants que anàvem a interrompre'l quan treballava. Sempre amb un somriure i una amabilitat extrema, explicava una vegada i una altra, l'extraordinària història de l'obra d'aquest eminent arquitecte i predecessor de Lauer que va ser Imhotep.

En aquest moment em vé al cap una imatge de Jean-Philippe Lauer el dia que el vaig visitar. Malgrat els molts i molts anys que portava vivint al desert de Saqqara, a mitja explicació es va aturar tot d'una: amb els ulls plorosos va quedar-se admirant, com si fos la primera vegada i en un silenci absolut, la posta de sol.

Monsieur Lauer, descansi en pau.

JAUME VIVÓ
soci núm. 242

LLIBRERIA MIZAR
LLIBRES D'EGIPTOLOGIA

NOVETATS 2001

Còrsega 203-205
(cantonada Casanova)
08036 Barcelona
Tel/Fax 93 439 30 29

K. MICHALOWSKI

EL ARTE DEL ANTIGUO EGIPTO. 16.030,- PTA

J. CERVELLÓ

AFRICA ANTIGUA. EL ANTIGUO EGIPTO,
UNA CIVILIZACIÓN AFRICANA. 5.500,- PTA

J. CERVELLÓ Y A. QUEVEDO, EDS.

...IR A BUSCAR LEÑA.

ESTUDIOS DEDICADOS AL PROF. JESÚS LÓPEZ. 5.500,- PTA

H. WOLFGANG MÜLLER Y E. MÜLLER

EL ORO DE LOS FARAONES. 3.995,- PTA

10%
DE DESCOMPTE
ALS SOCIS DE
LA S.C.E.